

de derde trap

Het is prachtig dat het erfgoed en oer-Hollandse landschap van Kinderdijk jaarlijks duizenden bezoekers trekt. De machtige rivier, robuuste dijk, de lage boezems met molens in lijn. De Alblasserwaard is een open en overzichtelijk landschap waarin waterstaatkundige werken opvallen. Juist nu bezoekersaantallen groeien, is het de kunst om de aandacht te vestigen op deze werken, door het maken van één heldere entree, het opheffen van de kruising van toeristen met lokaal verkeer en een logische routing die geen bewegwijzering nodig heeft.

Elshoutsluizen als iconische entree

Landschap is de basis voor de nieuwe routing (1 & 2). Aankomend vanaf het water volg je de dijk over een drijvend pad. Een passage in de Elshoutsluizen geeft Kinderdijk een iconische entree. Hier wordt de bezoeker getraakteerd op een subliem panorama in de richting van middelkade, lage boezems en de zo kenmerkende molens. De uitlaat van het watersysteem in de Alblasserwaard, wordt het begin van het verhaal over het fascinerende werelderfgoed en landschap. De beleving van het getrapte watersysteem met bijhorende waterstaatkundige werken begint in de derde trap, in de sluis. Waar de bezoeker nu zijn weg zoekt in een onveilige verkeerssituatie, is straks alle aandacht gericht op het ensemble van waterstaatkundige elementen zoals de sluiszen, gemolen, maalkommen, boezems, het waardhuis en de molens.

Mens en water door één opening in de dijk

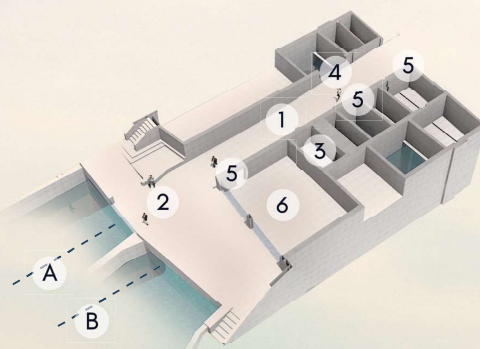
Water stroomt in vier kokers door de Elshoutsluizen. Dit blijft zo. Boven het water is een niveau met technische ruimtes en de opstelling van afsluitmiddelen die het achterland kunnen beschermen tegen hoog water. Op dit niveau wordt in één rechte lijn een doorgang opengemaakt. Door herindelung van de technische ruimte en het vervangen van afsluitmiddelen ontstaat een passage van 17m lang, één koker breed (5,5m) en 2,7m hoog. Vanuit deze sluisgang is zicht op de segmentklep in koker 1. Een lichtinstallatie laat op educatieve wijze zien in welke richting het water onder je voeten stroomt en wat het verloop is van de waterafvoer in de afgelopen periode. De route gaat verder langs de maalkom in de richting van de overige bezoekersruimtes en het molenlandschap.

ANALYSE Lange lijnen komen samen bij de Elshoutsluizen

VISIE Routing in lijn van de Lekdijk, middelkade en lage boezem met de Elshoutsluizen als koppeling

- 1 Vanaf de Lek daal je af naar de maalkom door de sluisgang
 - 2 Voor een comfortabele hoogte wordt de vloer bij de uitgang verlaagd (zonder impact op functioneren van de sluis)
 - 3 Uitbreiding technische ruimte
 - 4 Zicht op segmentklep in koker 1
 - 5 Plek waar sluisdeuren verwerkt zijn in betonnen wanden.
 - 6 Optie voor multifunctionele ruimte
- A Doorsnede A
B Doorsnede B

- 1 *Daarheen! 'Spuisluis Alblasterwaard' vanuit de verte leesbaar*
- 2 *Laatste blik op de Lek vanaf het platform voor de entree van de sluisgang*
- 3 *Fotomoment richting de maalkom, lage boezem en molens op de horizon*
- 4 *Pad door het riet, blik op ir. G.N. Kok gemaal*
- 5 *Aansluiting op route uit plan van M&DB architecten*
- 6 *Optie voor voorlopig behoud uit- en instapzone touringcars*

Aansluiting op huidige plannen

Via het pad langs de maalkom en de loopbrug over de lage boezem bereikt de bezoeker het Wisboomgemaal en de nieuwe educatieve gebouwen. Na verbouwing van de sluis als entree kan er in fases gewerkt worden aan de toekomst waarin iedereen vanaf het water komt en de uit- en instapzone voor touringcars overbodig wordt. Interessant toekomstperspectieven daarbij zijn het doortrekken van het drijvend pad naar een locatie voor een nieuwe shuttle(veer)dienst op voormalige scheepswerf Pot en het realiseren van een route langs het Waardhuis aan de oostzijde van de maalkom voor het scheiden van bezoekers heen en terug.

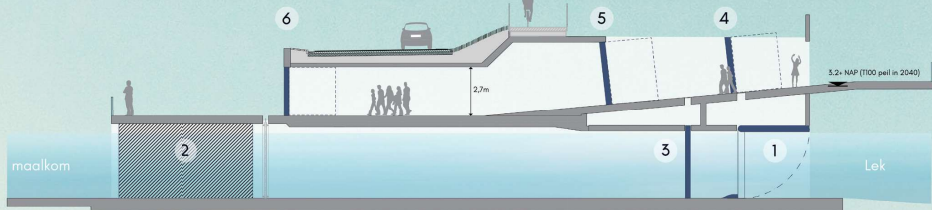
Waterveiligheid

Door het pad bij aankomst drijvend te maken, bevestigd aan smalle en deels bestaande pijlers zijn geen werkzaamheden aan of in de dijk nodig en blijft het doorstromingsprofiel van de Lek ongewijzigd.

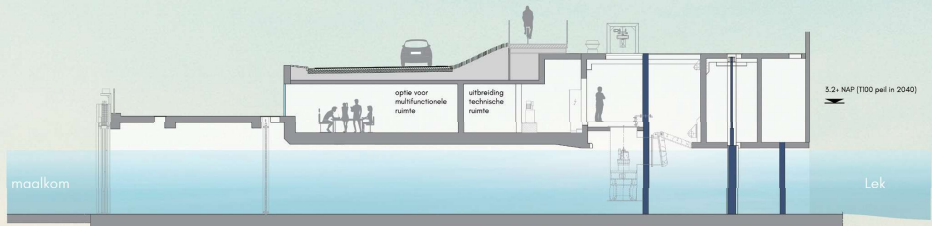
De sluis blijft primair functioneren als waterkering en derde trap. Juist daardoor vertelt de bezoekerspassage een verhaal over de Nederlandse ingenieurskunst door de eeuwen heen. In het ontwerp van de sluisgang door één van de vier kokers blijft de afvoercapaciteit onveranderd en is rekening gehouden met het ontwerp voor uitbreiding van de derde trap. Door gebruik van de tweede koker ontstaat een doorgang dwars door de sluis met aan het eind een prachtig vergezicht over het watersysteem. De ingreep heeft geen impact op de afsluitbaarheid en daarmee de waterveiligheid van de kokers 1, 3 (uitbreiding derde trap) en 4 (derde trap). In koker 2 wordt waterveiligheid gegarandeerd met nieuwe afsluitmiddelen. De doorsnede hiernaast toont hoe.

Allereest worden de segmentklep (hoofdkering) en rolschuif (2e kering) vervangen, omdat deze in open stand in de doorgang voor bezoekers zouden hangen. De doorgangen voor water en voor publiek worden op deze manier apart afsluitbaar. In de onderste doorgang (voor water) worden een klepdeur, schuif en ruimte voor een noodkering teruggebracht. De klepdeur (nr. 1 in doorsnede) aan de Lekzijde van sluis hangt horizontaal, maar sluit automatisch bij hoge waterstanden in de Lek. De klepdeur kan eruit gehesen worden voor onderhoud. De schuif (2) wordt geplaatst in de sponning tussen koker 2 en 3 die in onbruik is geraakt door permanent gebruik van koker 2 voor de Overwaard. In de ruimte van de huidige rolschuif (3) wordt het mogelijk een noodvoorziening te plaatsen.

De publieke doorgang heeft een drempelhoogte van 3,2m +NAP, gebaseerd op een waterstand in de Lek van gemiddeld eens in de honderd jaar. Afsluiting van de doorgang is dus zelden noodzakelijk. Dit is mogelijk door een reeks van 3 sluisdeuren te sluiten. Ook buiten openingstijden kunnen deze sluisdeuren gebruikt worden om de entree af te sluiten. De eerste deur sluit de opening aan de Lekzijde af met dubbele deuren die richting de Lek openen (4). De andere twee worden geplaatst aan de voor en achterkant van de tunnel (5 en 6). Waterdruk van de Lek zorgt van nature dat de sluisdeuren gesloten blijven. Aan de Lekzijde zijn dit dubbele deuren, aan de maalkomzijde is dit een schuifdeur die op het sluisdek aan de buitenzijde opgesteld staat. Om de doorgang droog te houden bij golven en spatwater boven 3,2 +NAP, wordt langs het pad voor de sluis een transparante rand aangebracht.

Doorsnede A, koker 2 met publieke doorgang

Doorsnede B, koker 3 met geplande uitbreiding 3e trap

